

Wahlström & Widstrand
www.wwd.se

© Fredrik Ljung 2008
Tryck: WS Bookwell, Finland 2008
ISBN 978-91-46-21748-0

PROLOG

Yrselattackerna sveper som kastvindar genom skallen och magen håller på att sprängas av skitblandad gas som vill ut. Jag kniper ihop ringmuskeln och går vidare. Hjärtat tycks ha kopplat på efterbrännkammaren och trots att lungorna pumpar i vansinnestempo har jag svårt att få luft. Rättegången börjar om en halvtimme. Vad ska jag göra av mig själv fram till dess? Måste hitta en avskild plats där jag kan invänta korsfästningen. Så ser jag informationstavlan. Biblioteket kanske? Jag ökar steglängden.

Jag registrerar att bibliotekarien är söt men har inte kraft nog att processa informationen vidare. Det är omöjligt att fokusera tankarna; fragmentariska skräckvisioner härjar runt och upprätthåller anarkin i skallen. Hela rättssalen hatar mig. Domaren förkunnar domen: friande för den andra snubben och fängelse för mig. Publiken jublar. Aftonbladet publicerar en artikel om Handelsstudenten som fälldes för misshandel. Min karriär är över långt innan den har börjat. Mina kursare snackar bakom min rygg och mina föräldrar skäms inför sina bekanta.

I samma ögonblick som jag sjunker ner i den skitiga fätöljen materialiseras nästa problem i skallen. Hur ska jag lyckas uppbringa tillräckligt med energi för att förflytta mig de

tvåhundra meterna till tingshuset när det är dags? Och hur i helvete ska jag lyckas koordinera läpprörelserna till något begripligt om jag väl klarar av att ta mig dit?

Gasattackerna i magen tar ny sats och jag mobiliserar försvaret. Ringmuskeln spjärnar emot men trycket är övermäktigt och till slut tvingas jag att kapitulera. Jag reser mig och börjar gå mot utgången; snabbt till toaletterna. När jag hunnit halvvägs brister fördämningen och syndafloden forsar ut i kalsongerna. Jag står som förlamad en stund innan jag förmår mig att känna med fingertopparna mot utsidan av byxbaken för att bedöma skadan. Kanske har kostymen klarat sig ändå. Sen kommer stanken: köttiga avföringsmolekyler som sugts in i näsborrarna och vidare ner i lungorna. Jag kopplar på katastrofreaktorn och börjar vaggas fram mot toaletterna.

Klotter, blålila belysning och pisspölar; den helvetes knarkarohyran saggar ner varenda offentlig toalett. Jag hänger upp kavajen på kroken, knyter upp slipsen och tar av mig skjortan. Så slänger jag ut några pappersservetter på klinkergolvet, tar av mig skorna och krånglar av byxorna. Jag ställer mig bredbent och börjar lirka ner kalsongerna. Stanken ökar i intensitet. En blick ner i grytan är nog för att konstatera att det rör sig om en rejäl portion. Det är bara att dumpa fanskapen och köra utan.

Kal på bröstet men hårig i röven; tusentals små armeringsjärn som förankrar skiten. Hur jag än gnider blir pappret fortfarande brunt. Smärtan triggar igång ilskan och jag gnuggar hårdare. Svetten rinner i pannan och undertröjan

klibbar mot bröstet. Jag stannar upp och kastar en blick på klockan; en kvart kvar tills käftarna slår igen. Klumpen i halsen hindrar luften från att komma ner i lungorna och jag börjar hyperventilera.

Frälsningen kommer oannonserad: centrifugen i skallen avstannar, turbulensen i magen upphör och cellerna slutar skava mot varandra. Perceptionen skärps och ångestdimorna skingras. Först fattar jag inte vad som sker, bara att det är stort och viktigt. Katharsis på en skitig toalett. Så blixtrar en tanke till. Jag vågar inte tro det. Inte än. Tanken växer i styrka och med ens vet jag. En mental energiexplosion sprungen ur den lilla grågröna tablett som jag svalde för en halvtimme sen. Roches underbara gåva till min sargade själ.

Rak i ryggen, långa steg och blicken självsäkert riktad framåt; bara tio minuter kvar tills jag får visa de jävlarna vad verkligt skarpsinne innebär. Veva igång den verbala flismaskinen och mata in sticka efter sticka. Äntligen har jag hittat den saknade pusselbiten och kan realisera min fulla potential. Det enda som grämer mig är att jag famlat i blindo under så många år. Det förbannade pillret borde ha kommit till mig för länge sen. Nu har jag stora arealer förlorad mark att återta.

ETT

Händerna var svullna av kyla och jag fumlade ett tag innan jag lyckades knäppa till rocken. Jag avfytrade en tirad av svordomar när jag kom på att jag hade ciggpaketet i kavajinnerfickan och skulle tvingas upprepa hela proceduren igen. Och när jag väl fått fram paketet, knäppt rocken och krånglat fram en cigarett var det omöjligt att få till en låga på den trötta Bic-tändaren. Smärtan när den räfflade metallcylindern raspade huden på tummen fick mig att svära till än en gång. Med ciggen i mungipan och ena handflatan framför för att skydda den från regnet sneddade jag över Kungsgatan mot tunnelbanenedgången. Händerna var blöta och värkte, men med skydd för vinden lyckades jag äntligen få till en minimal låga.

Jag tittade på klockan. Bara tio minuters maklig gång till Grand Hotel och närapå en timme innan jag skulle vara där. Som vanligt var jag ute i löjligt god tid. Å andra sidan, den här intervjun tillhörde de viktigaste. Merrill Lynch låg trea på min lista över mest önskvärda arbetsgivare, slaget av Goldman Sachs och Morgan Stanley, men före CSFB, Lehmann och Solomon. Jag var klar över min målsättning: först några läroår som galärslav på någon av top tier-bankerna i London, sen vidare till någon mindre private equity-

firma i New York och slutligen öppna min egen boutique på Wall Street.

Denna regntyngda morgon tycktes dock mina planer såväl avlägsna som skrämmande. Jag skälvde till av både kyla och tvivel. Även om allt gick som tänkt skulle jag tvingas genomlida en helvetes skärseld innan det äntligen var dags att casha in. Nittiotimmarsveckor med trista Excelark och drivvis med svettiga strebers att armbågas med. Var jag verkligen beredd att satsa vad som krävdes? Och var jag stark nog? Inget skulle vara värre än att helhjärtat ge sig in i leken och ändå misslyckas; det slutgiltiga beviset på att jag var sekunda vara. Och värst av allt, jag skulle få leva med den malande oron i magen många år framöver.

Å andra sidan, vad hade jag för alternativ? Skulle jag någonsin bli lycklig som en medelmåtta med ett halvhyfsat ekonomjobb, en halvsnygg fru och en halvstor villa i norrförort? Knappast. De svagas väg verkade alltid trygg och inbjudande vid första anblick, men den var förrädisk. Att bli en förkrympt skuggfigur – medveten om att rädslan för att misslyckas hindrat mig från att realisera min potential – skulle vara den ultimata själsliga tortyren. Allt jag var ämnad att uppnå, men aldrig skulle komma i närheten av. Inga rubriker i Wall Street Journal, ingen privatjet och ingen våning på Manhattan. Svenssontillvarons syrelösa tristess skulle sakta men säkert kväva livsgnistan och slutligen skulle jag bli en siffra i självmordsstatistiken.

Nä, jag var tvungen att ge mig själv en ärlig chans och inte kapitulera innan loppet var kört. Jag hade dragit en

riktig vinstlott i den genetiska tombolan och den skulle jag förvalta. Jag såg varken anmärkningsvärt bra ut eller var ett socialt geni, men min hjärna var av toppklass. Med framgång och pengar skulle jag ohämmat kunna tillfredsställa alla mina behov. Och bäst av allt: vackra kvinnor skulle flockas kring mig. Ändlösa rader av misslyckade och alkoholindränkta raggingsförsök flimrade förbi. Den pirrande förväntan under förfestens spritklunkande, det oändliga köandet utanför Stureplans köttauktioner, de stela turerna till dansgolvet innan berusningen nått sin kulmen, småtimmarnas spritdrickande för att bygga upp modet, plumpa närmanden följda av högfärdiga avspisningar och slutligen köandet bland de andra fylledräggen på Burger King.

Efter en stunds tvekan gick jag in genom snurrdörrarna, fram till receptionsdisken och frågade med sprucken röst var Merrill Lynch höll sina intervjuer. Ansiktsmusklerna krampade och huden hettade. Hela mitt interna styrsystem protesterade och jag fick forcera vartenda steg på väg mot hissarna. Hur i helvete skulle jag kunna prestera i det här ömkliga tillståndet, och dessutom på engelska? Jag förbannade mitt idiotiska beslut att köra utan tabletter. Som ett mantra upprepade jag för mig själv att det bara var en förstarundasintervju och det värsta som kunde hända var att jag inte gick vidare. Verkningslöst. Efter några förvirrade turer i korridorerna hittade jag till slut rätt. Jag klev in i en enorm svit och välkomnades av en dräktklädd kvinna i trettioårsåldern. Jag presenterade mig och försökte mig på några krystat avslappnade trevlighetsharanger. Orden

vobblade omkring ett tag i luften som en skadskjuten helikopter, men föll snart platt till marken. Även om kvinnan – som uppenbarligen var något slags HR-assistent – behöll sin professionella fasad var jag säker på att hon skrattade åt mig inombords.

När den sura hälsningsproceduren var avklarad informerade hon mig om vilka personer jag skulle träffa, men turbinen i skallen svepte bort namnen på en nanosekund. Så bjöd hon mig att ta en kopp kaffe från serveringsvagnen och gjorde en gest mot soffgruppen på andra sidan rummet. I en av sofforna satt två kursare som jag bara kände till utseendet. Som ett par hämtade direkt ur en glättig amerikansk businessåpa satt de där i dräkt och kostym och samtalade förtroligt och till synes bekymmerslöst. Vi utväxlade nickningar och jag stapplade fram till serveringsvagnen för att pliktskyldigt hålla upp en kopp kaffe, trots att magen redan mullrade oroväckande. Eftersom Barbie och Ken hade fritt synfält ansträngde jag mig för att verka loj och självsäker. Det hela tog dock en ogynnsam vändning när jag inte lyckades bemästra den förbannade öppningsanordningen på den silverpläterade termosens. Efter en stunds pillande försökte jag återigen hålla upp en kopp, men inte ens när jag höll fanskaret upp och ner kom mer än ett par droppar ur pipen. Efter ännu en stunds desperat pillande gjorde jag ett tredje försök och med ens sköljde en störtflod ångande kaffe förbi den lilla koppen och ner i kakfatet som stod bredvid. Utan att hinna dra i nödbromsen brände jag av ett ljudligt »fuck«.

I samma stund som jag lyfte blicken förstod jag den fulla vidden av mitt klavertramp. Den engelska kvinnan stod och stirrade på mig med förfärad blick och armarna slappt hängande längs sidan. Summering av de första fem minuterna: jag hade skrikit knulla på engelska och bjudit klonerna i soffan på en fet portion skadeglädje. Jag förbannade återigen min tidsnoja. Nu skulle jag få sitta och uthärda skammen under minst tjugo helvetiska minuter innan det var dags att beträda schavotten.

När det äntligen var min tur var skallen så sönderhärjad av fritt skenande stresshormoner att jag endast med en inre kraftmobilisering lyckades fokusera blicken. Mannen som skulle intervjua mig var i fyrtioårsåldern, rundlagd och tunnhårig. Till det yttre påminde han lite om tevefiguren Lasse Kronér, vilket fick mig att känna mig aningen bättre till mods. Inte någon dryg American Psycho-typ i alla fall. I samma stund som jag sträckte fram handen för att hälsa kom jag på att jag glömt torka av handsvetten. Reflexmässigt drog jag tillbaka handen, gned den mot byxbenet och sträckte fram den igen. Trots att min uppfattningsförmåga var kraftigt reducerad noterade jag en glimt i hans ögon och en ryckning i mungipan. Så hade jag alltså lyckats med konststycket att göra mig själv till åtlöje inte mindre än två gånger innan den första intervjun ens hade börjat.

Allting surrade oavbrutet och jag hade svårt att koncentrera mig på frågorna. Eländet började med att jag blev varse små ryckningar i käkpartiet som var omöjliga att kontrollera. Varje gång jag trodde det var över kom en ny mikro-

spasm. Så började hela huvudet knycka till med jämna mellanrum. Jag försökte desperat slappna av i nackmusklerna, men skakningarna blev bara värre och värre. Efter några minuters fruktlös kamp strök jag Merrill Lynch från listan med potentiella arbetsgivare och fokuserade istället all energi på att bara genomlida återstoden av tortyrssessionen.

När Lasse Kronér äntligen reste sig och sträckte fram handen för att markera att intervjun var slut hade hjärnan skurit ihop fullständigt. Jag gick direkt ut till HR-assistenten och mumlade fram några hackiga meningar om att jag inte mådde bra och därför inte kunde vara med på den andra intervjun. Med huvudet nerböjt och utan att ens ta i hand gick jag så därifrån. Självföraktet var i full färd med att tugga i sig de sista resterna av min plågade själ. Jag vinkade till mig en taxi; snabbt som fan hem till frälsningen i badrumsskåpet.